

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/38/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117223201
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117223201.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlaticy Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej v spore žalobkyne: Z. D., rod. N., nar. X. U. XXXX, trvalo bytom M. T. XXX, zastúpená splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., Legionárska 7158/5, 911 01 Trenčín, IČO: 47 256 907, proti žalovanej: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenej splnomocnenkyňou: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o zaplatenie 1.593,28 eur s príslušenstvom a o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 300 eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 26. novembra 2018 č. k. 27Csp/237/2017-97, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti veci samej a v časti náhrady trov prvoinštančného konania (výroky II. až V.) **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa má proti žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. konanie zastavil v časti istiny 336,10 eur; II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1.257,18 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadost'učinenie v sume 300 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; IV. žalobkyni priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov konania o vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 58 %; V. žalobkyni priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov konania o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia v rozsahu 100 %.

Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 CSP (zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení nesk.predpisov); § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 6, § 451 ods. 1 a 2, § 488, § 489 O.z.(zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení nesk. predpisov); § 261 ods. 3 písm. d/, § 497 a § 499 Obch.z. (zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení nesk. predpisov); § 1 ods. 2, § 2 písm. d/, § 9 ods. 2 písm. c/, f/, j/ a k/, § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy; § 2 písm. u/ a r/, § 3 ods. 5, § 4 ods. 8, § 7 ods. 1, 2 a 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoOS“) a poukazom na rozhodnutia Ruiz Torija c. Španielsko z 9.12.1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9.12.1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29.5.1997; Higgins c. Francúzsko z 19.2.1998.

Dôvodil, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie domáhala zaplatenia sumy 1.593,28 eur z titulu bezdôvodného obohatenia a primeraného finančného zadost'učinenia v sume 300 eur a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnila tým, že uzatvorila so žalovanou úverovú zmluvu dňa 29.4.2013, na základe ktorej jej žalovaná poskytla sumu 780 eur a z titulu úveru žalovanej zaplatila 2.261,01

eur a sumu 112,27 eur z titulu Dohody o poskytnutí služby. Nakoľko úverová zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, žalovaná sa na jej úkor obohatila vo výške 1.593,28 eur. Žalobkyňa podpísala žiadosť o poskytnutie úveru a podpísala ju i žalovaná, pričom jedna časť žiadosti nebola žalovanou vyplnená. Následne jej bolo doručené oznámenie žalovanej, ktoré žalobkyňa nepodpísala. Žalobkyňa teda neuzatvorila riadnu písomnú úverovú zmluvu. Okrem toho namietla, že úverová zmluva neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a ani dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru. Navyše obsahuje úrokovú sadzbu 70,01% ročne, ktorá prevyšuje podstatne odplatu obvyklú na finančnom trhu, ktorá bola v tom čase 12,95%. Ďalej namietla i neplatnosť zmluvy v časti obsahujúcej Dohodu o poskytovaní služieb. Nakoľko nebola individuálne dojednaná, žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť službu, ktorú nedostala a vôbec dostať nemusí. Navyše jej poskytnutie je podmienené splnením ďalších podmienok. Nemajetkovú ujmu si uplatnila z dôvodu, že žalovaná porušila jej práva ako spotrebiteľa a s ohľadom na výrazný zásah do jej práv a na neprimerané praktiky, ktoré používala žalovaná pri vymáhaní úveru. Neustále výzvy a navyšovanie dlžnej sumy nepriaznivo pôsobilo na zdravotný a psychický stav žalobkyne.

Žalovaná navrhovala žalobu zamietnuť, nakoľko zmluva je uzatvorená platne, údaj o RPMN sa objektívne nedá dohodnúť, pretože v čase podania žiadosti nie je známy dátum prvého čerpania, ktorý je známy v čase uzatvorenia zmluvy a ktorý je jedným z údajov potrebných na výpočet RPMN. Dátum splatnosti prvej splátky a termín konečnej splatnosti sú uvedené v Oznámení, revolvingová zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú. V súvislostiach s výkladom § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ je prvým ustanovením, ktoré treba zohľadniť § 9 ods. 5. Podľa jeho znenia spotrebiteľ má právo požadovať tzv. amortizačnú tabuľku obsahujúcu rozpis splátok, a členenie splátky. Ak by zmluva mala obsahovať rozpisanie splátky, potom žalovaný nevidí žiadny zmysel práva spotrebiteľa požadovať amortizačnú tabuľku podľa § 9 ods. 5 zákona, veď dané údaje by už mal priamo v zmluve. To len potvrdzuje skutočnosť o tom, že záver založený na jazykovom výklade popiera význam § 9 ods. 5. Tzv. rozčleňovanie splátky je teda výklad založený na nesprávnom výklade zákona. Znenie ZoSÚ je síce nepresným prevzatím smernice 2008/48/ES, to však súd nezabúva na povinnosť pri výklade vnútroštátnej normy prihliadať na základe nepriameho účinku na také ustanovenia úniijného práva, ktoré sú do príslušnej vnútroštátnej normy prevzaté. Výsledok sledovaný smernicou je povinný pri rozhodovaní zabezpečiť aj súd členského štátu. K neplatnosti Dohody o poskytnutí služby uviedol, že dohoda nebola podmienkou a ani predpokladom pre vznik zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalobkyňa ju nemusela uzatvoriť a ani netvrdila a nepreukazovala opak. Dohoda bola osobitne podpísaná. A teda je individuálne dojednaná v zmysle § 53 ods. 2 O.z.. V časti uplatneného primeraného finančného zadostučinenia uviedla, že žalobkyňa neuniesla ani v minimálnom rozsahu dôkazné bremeno svojho tvrdenia. Poprela, že by existoval dôvod na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Žalobkyňa v podaní zo dňa 17.4.2018 doplnila, že Oznámenie veriteľa nie je zmluvou a ani jej súčasťou, pretože zmenené údaje v oznámení žalobkyňa neakceptovala, nepodpísala. Dohodu o poskytnutí služby vyhlásili súdy za neprijateľnú napr. Okresný súd Prešov č.k. 10C/291/2014 z 5.12.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 15Co/70/2015 z 27.5.2015. K primeranému zadostučineniu uviedla, že nie je potrebné preukazovať reálnu ujmu, postačí v zmysle platných predpisov preukázať porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoSÚ tým, kto za porušenie zodpovedá.

Žalovaná v podaní zo 14.5.2018 zotrvala na svojej argumentácii, uviedla, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu potrebné dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Uvedené závery potvrdzuje aj odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 3Cdo 146/2017 z 22.2.2018. Podľa žalovanej požiadavka na uvedenie termínu konečnej splatnosti úveru nie je požiadavkou na presnú dátumovú špecifikáciu. Oznámenie veriteľa má len informatívnu povahu.

Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa zobrala žalobu čiastočne späť pred predbežným prejednaním sporu, súd prvej inštancie konanie zastavil. Predmetom konania zostala istina vo výške 1.257,18 eur a primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur. Dňa 20.8.2018 doručila žalobkyňa do spisu čiastočné späťvzatie žaloby vo výške 336,10 eur, nakoľko žalobkyňa zaplatila sumu 1.924,91 eur a po započítaní odplaty z dohody o poskytovaní služieb jej žalobkyňa na účet zaslala z titulu úveru sumu 667,73 eur. Žalovaná sa teda na jej účet obohatila vo výške 1.257,18 eur.

Súd prvej inštancie vychádza zo zisteného skutkového stavu veci, podľa ktorého žalovaná ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžník uzavreli dňa 29.4.2013 Zmluvu o úvere/revolvingovom úvere č. 8100057246, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala poskytnúť žalobkyňu úver vo výške 780 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať v 42 mesačných splátkach (vrátane úrokov) vo výške 41,79 eur. Ročná percentuálna

miera nákladov (ďalej aj „RPMN“) úveru bola uvedená jednak v časti 5., a to ako predpokladaná RPMN za úver vo výške 70,01 % a v časti 6. ako RPMN za úver vo výške 67,06 %. Priemerná RPMN za úver bola uvedená vo výške 47,29 %. V rámci zmluvy pod bodom 8.1. až 8.6. bola tiež obsiahnutá Dohoda o poskytnutí služby z 29.4.2013, ktorou sa žalovaná zaviazala ako veriteľ poskytnúť žalobkyni ako dlžníkovi na jej žiadosť službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru pri splnení nižšie uvedených podmienok a záväzkov dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu vo výške 112,27 eur za službu spočívajúcu v možnosti odkladu splatnosti splátok. V oznámení veriteľa z 29.4.2013 súd zistil, že prvá splátka úveru bola splatná 14.6.2013 a posledná 14.11.2016, RPMN úveru bolo 67,06 eur. Žalobkyni bol zo strany žalovanej poskytnutý úver vo výške 780 eur, pričom došlo k započítaniu pohľadávky veriteľa vo výške 112,27 eur, z ktorého dôvodu bola žalobkyni vyplatená suma 667,73 eur. Žalobkyňa žalovanej zaplatila celkom sumu 1.924,91 eur, a to v splátkach od 20.6.2013 do 9.6.2015 a od 7.10.2015 do 8.11.2017 zrážkami zo mzdy. Žalobkyňa uviedla, že pracovníčka žalovanej, ktorá s ňou spisala úverovú zmluvu a neskôr aj ďalší zástupca žalovanej chodili k nej domov bez ohlásenia. Pričom chodili aj za jej svokrovcami, ktorí bývajú na rovnakej adrese. V tejto činnosti neustali ani po tom, čo sa jej začali vykonávať zrážky zo mzdy. Kontaktovali ju aj telefonicky, preto si uplatnila nárok na primerané finančné zadostučinenie.

Predmetný právny vzťah medzi stranami súd prvej inštancie posudzoval podľa ustanovení O.z. a ZoSÚ bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je absolútny obchod. Žalobkyňa a žalovaná uzavreli úverovú zmluvu, ktorá má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 2 písm. d/ ZoSÚ, na základe uzatvorenej úverovej zmluvy žalovaná poskytla žalobkyni spotrebiteľský úver a žalobkyňa sa zaviazala vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Zmluva o úvere uzatvorená medzi veriteľom a spotrebiteľom však neobsahuje náležitosti požadované ZoSÚ, konkrétne podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ, údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Rovnako chýba v zmluve aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ, a síce doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. V takomto prípade sa spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanou žalobkyni považuje v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ, za bezúročný a bez poplatkov. Údaj o výške, počte, termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov presne v tomto členení, je základnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve sa uvádza len výška splátky 41,79 eur bez bližšej špecifikácie, t.j. nie je uvedená výška splátky v členení na istinu, úrok a poplatky. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých častí úveru nie je svojvoľné, ale predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval nároky, na ktoré nemá právo. Dlžník musí mať od začiatku prehľad, z akých položiek pozostávajú jednotlivé splátky a ako dlho bude úver splácať, čo z jednotlivých splátok predstavuje istinu, koľko úrok a odmena veriteľa a kedy je v prípade riadneho splácania úveru splatná posledná splátka. Účelom náležitostí ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ, je teda informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, pretože potom je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a iné poplatky, teda odplatu veriteľa. Uvedené nemožno nahradiť uvedením celkovej výšky splátky, ani keď z iných ustanovení zmluvy vyplýva výška úrokov a poplatkov. Citované ustanovenie má za cieľ v zrozumiteľnej forme informovať spotrebiteľa, ako bude s jeho splátkou naložené a najmä, aká časť úveru bude ňou splatená, okrem odplaty veriteľa. Uvedené údaje zmluva uzatvorená medzi stranami neobsahuje, ide pritom o absenciu podstatnej náležitosti zmluvy.

V zmluve chýba tiež ďalšia náležitosť, a to termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Lehota splatnosti je určená iba počtom splátok. Uvedenie iba celkového počtu splátok, s tým, že úver je splatný 14. deň v mesiaci nepredstavuje dostatočnú informáciu pre spotrebiteľa, aby už pri uzatváraní zmluvy presne vedel posúdiť, dokedy bude povinný úver splácať a vyhodnotil si tak ekonomické riziko s úverom spojené, najmä dokedy ho bude jeho zmluvný záväzok zaťažovať. V danom prípade lehota splatnosti úveru uvedená v zmluve ako 42 mesiacov, je veľmi dlhé časové obdobie. Spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy nepozná konkrétny dátum konečnej splatnosti úveru, nemusí byť preto schopný dostatočne posúdiť najmä výhodnosť poskytnutého úveru a svoju schopnosť úver riadne splácať. Zmyslom § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ bolo, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je splatná posledná splátka. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje presnú dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“.

Zmluva neobsahuje údaj o RPMN, nakoľko sa strany nedohodli na jej výške. Nedošlo k prijatiu návrhu žalobkyne na uzatvorenie zmluvy v zmysle § 44 ods. 2 O.z.. Zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou, lebo vzniká už dohodou zmluvných strán o jej obsahu. Preto, ak zo strany žalovanej bola uvedená iná výška RPMN ako žiadala žalobkyňa a žalobkyňa na tento nový návrh nereagovala, pričom mlčanie alebo nečinnosť adresáta návrhu na uzavretie zmluvy samy osebe nemôžu znamenať prijatie návrhu, čo vyplýva priamo zo zákona, súd dospel k záveru, že nebola platne dohodnutá výška RPMN.

Okrem uvedeného bolo potrebné vyhodnotiť výšku úrokovej sadzby 70,01 % ročne ako neprimerane vysokú, a preto odporujúcu dobrým mravom, nakoľko podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Úroková sadzba úveru vo výške 70,01 % viac ako 6-násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 12,95% uplatňovanú v čase uzavretia zmluvy bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek, ktorú výšku tvrdenú žalobkyňou v žalobe žalovaná nesporeovala. Pod pojem „odplata obvyklá na finančnom trhu“ je potrebné pritom zahrnúť aj odplatu obvykle požadovanú komerčnými bankami pri poskytovaní spotrebiteľských úverov (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/703/2014 z 24.11.2015). Súd má však za to, že odplatu je potrebné považovať za neprimerane vysokú aj keby len s prihliadnutím na priemernú RPMN (47,29%), ktorú prevyšovala o 48%, čo je potrebné považovať za podstatné prevýšenie. Dohodnutá úroková miera v rozsahu 70,01% ročne teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto je dojednanie o úroku pre rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona (§ 53 ods. 6 O.z.) podľa § 39 O.z. neplatné (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/55/2016 z 28.9.2016).

Pokiaľ ide o Dohodu o poskytnutí služby z 29.4.2013, táto bola jednoznačne uzatváraná v súvislosti so zmluvou o revolvingovom úvere, čo je zrejme aj z toho, že je obsiahnutá v rámci zmluvy o revolvingovom úvere pod bodmi 8.1. až 8.6. Žalovaná sa na základe dohody zaviazala poskytnúť žalobkyňi na jej žiadosť a po splnení stanovených podmienok službu spočívajúcu v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru po splnení nižšie uvedených podmienok. Odplata za túto službu vo výške 112,27 eur pritom dosahuje necelých 15% z poskytnutej výšky úveru alebo skoro 3 splátky a zároveň sa takouto odplátou dojednaná odplata za úver vo výške 975,18 eur (1.755,18 eur - 780 eur) navyšuje o sumu 112,27 eur, teda o viac ako 14%. Nakoľko právny úkon uzavretia Dohody o poskytnutí služby je právnym úkonom, ktorý bezprostredne nadväzuje na spotrebiteľskú zmluvu, aj na tento právny úkon je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Súd prvej inštancie mal za to, že pri uzatváraní predmetnej Dohody o poskytnutí služby (ktorá má formu predtlačenej formulára) došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti žalovanej, a ktorá podstatne narušila ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k službe, ku ktorému sa dostala. Žalovaná nekonala pri uzatváraní vyššie uvedenej dohody s odbornou starostlivosťou, pretože v konaní nepreukázala, že žalobkyňi ako priemernému spotrebiteľovi boli akokoľvek vysvetlené (v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti) následky uzavretia uvedenej dohody, a to najmä s ohľadom na jej odplatnosť vo výške necelých 15% z poskytnutej sumy úveru. Súd mal za to, že nie je dôvodné očakávať, že by sa spotrebiteľ v prípade, že by mu boli poskytnuté podstatné informácie zo strany žalovanej, rozhodol podpísať uvedenú dohodu o poskytnutí služby, pričom by za odplatu 112,27 eur nemal dostať adekvátne protiplnenie. Služba pre žalobkyňu mala spočívať v možnosti odkladu splatnosti maximálne troch splátok, aj to len za splnenia podmienok uvedených v čl. 8.2 (práceneschopnosť dlhšia ako 3 týždne alebo ak bol s dlžníkom skončený pracovný pomer, pričom nárok na odklad nemá, ak bol v omeškaní s úhradou splátky dlhšie ako 30 dní). Výška odplaty za uvedenú službu je úplne neprimeraná tomu, že táto služba ani nemusí byť poskytnutá v plnom rozsahu, resp. nemusí byť za trvania úverového vzťahu poskytnutá vôbec. Okrem toho súd poukázal na to, že ide o bežnú službu, ktorú by mala pokrývať odplata za úver. Konanie žalovanej, ktorým si pri podpisovaní Zmluvy o revolvingovom úvere nekalou obchodnou praktickou zabezpečila zo strany žalobkyne aj podpísanie Dohody o poskytnutí služby, nemožno hodnotiť inak ako špekulatívne konanie majúce za cieľ zabezpečiť si vyššiu odplatu z poskytnutého úveru, bez toho, aby podpísanie druhej zmluvy malo prospech aj pre spotrebiteľa. Zároveň súd uvedené konanie považoval za obchádzanie zákona, keď náklad na odplatu z dohody nie je zahrnutý do celkovej odplaty, a tým ani do informácie o RPMN, pritom Dohoda o poskytnutí služby je zmluvou závislou od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto by mala byť RPMN vypočítaná z oboch zmlúv. Súd nepovažoval argument žalovanej o samostatnosti dohody o poskytnutí služby za opodstatnený, nakoľko táto zmluva ako samostatné dojednanie o právach a povinnostiach zmluvných strán absolútne neobstojí, pretože bez uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere stráca uvedená dohoda akýkoľvek význam. Samostatnosť

dohody vylučuje aj skutočnosť, že text dohody je obsiahnutý v rámci článkov zmluvy o úvere a nejde o samostatný dokument. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/279/2014 z 21.10.2015, s ktorým sa stotožňuje, a v ktorom odvolací súd uviedol, že „zmluva vypracovaná žalovaným a predložená žalobcovi na podpis vzbudzuje zdanie, ako keby jej obsahom bol len jeden právny úkon. Je to evidentné hneď z jej označenia. Až v strede pretlačeného formulára zmluvy je pod bodom 8 spomenutá ďalšia zmluva a to dohoda o poskytnutí služby. V prípade dvoch alebo viacerých právnych úkonov obsiahnutých v jednej listine, by preto malo byť bežnou praxou a zvyklosťou bankových alebo nebankových subjektov túto pluralitu právnych úkonov zvýrazniť. Žalovaný túto pluralitu právnych úkonov vôbec nezvýraznil, ale naopak vyvolal dojem, ako keby so žalobcom uzatvoril len jeden právny úkon. Takéto konanie žalovaného bežnej praxi a zvyklostiam odporuje a preto je v rozpore s dobrými mravmi. Konanie priečiace sa dobrým mravom je preto dôvodom neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka.“ Súd prvej inštancie teda dospel k záveru, že v uvedenom prípade pri uzatváraní predmetnej dohody došlo k nekalej obchodnej praktike zo strany žalovanej, nakoľko boli naplnené znaky nekalosti obchodnej praktiky v zmysle § 7 ods. 2 ZoOS. Zároveň dospel k záveru, že skutočným účelom dohody o poskytnutí služby bolo navýšiť odplatu za poskytnutý úver, a tým obchádzať § 53 ods. 6 O.z.. Zároveň došlo k obchádzaniu ZoSÚ, pretože žalovaná dosiahla to, že odplatu za službu nezapočítala do výpočtu RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Z uvedeného dôvodu súd Dohodu o poskytnutí služby považuje v zmysle § 39 O.z. za absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi a obchádzanie zákona. Zároveň bolo neplatné aj dojednanie o započítaní, nakoľko bolo súčasťou dohody, ktorá je neplatná ako celok a dojednanie o započítaní nie je možné od nej oddeliť. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné vychádzať z toho, že žalobkyňa z poskytnutého úveru vo výške 780 eur čerpala sumu 667,73 eur, keď k započítaniu nedošlo, nakoľko záväzok žalobkyne plniť z dohody pre jej neplatnosť nevznikol.

V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa zaplatila z titulu úveru žalovanej sumu 1.924,91 eur. Pretože súd vyhodnotil uzatvorenú úverovú zmluvu ako bezúročná a bez poplatkov, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyňi z titulu bezdôvodného obohatenia sumu 1.257,18 eur, nakoľko prijala plnenie bez právneho dôvodu, a to vo výške rozdielu prijatého plnenia a skutočne poskytnutého plnenia z titulu úveru (1.924,91 eur - 667,73 eur).

V časti žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Ako je uvedené vyššie zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov, dohoda o poskytnutí služby je neplatná a zároveň priznal žalobkyňi z tohto dôvodu právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, je možné konštatovať, že si žalobkyňa úspešne uplatnila svoje spotrebiteľské práva na súde. Poukázal na rozdiel medzi znením ust. § 3 ods. 5 ZoOS do 9.6.2013a znením ust. § 3 ods. 5 ZoOS od 10.6.2013, z porovnania ktorých je zrejmé, že novšie znenie ust. § 3 ods. 5 ZoOS zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože v súčasnosti sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo spôsobilé privodiť mu ujmu. V tu prejednávanej veci je však možné konštatovať, že zo strany žalovanej došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi, a to spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda v strate finančných prostriedkov vo výške až 1.257,18 eur. Primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi (viď napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/169/2016 z 11.4.2017). Súd výšku primeraného finančného zadosťučinenia požadovanú žalobkyňou považoval za primeranú okolnostiam prípadu (najmä vo vzťahu k preplatku žalobkyne), a preto žalobe v takejto časti vyhovel.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 a 2, § 257 a § 262 ods. 1 a 2 CSP. Vecne dôvodil, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania strán sporu bolo potrebné prihliadnuť na to, že išlo o konanie o viacerých čiastkových nárokoch, a preto bolo potrebné postupovať pri každom uplatnenom nároku samostatne a úspech a neúspech strán sporu posudzovať osobitne pre ten-ktorý nárok, s tým, že započítanie nárokov nie je možné. K uvedenej otázke sa vyjadril Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 3MCdo 11/2011 z 11.10.2012, kde uviedol, že „v prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní.“ Okrem toho tiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/262/2016-49 z 8.2.2017, v ktorom odvolací súd uviedol, že „pri rozhodovaní o nárokoch so samostatným skutkovým základom treba

úspech a neúspech strany posudzovať vždy osobitne, podľa toho, v ktorom samostatne uplatniteľnom nároku by mohla byť tá ktorá strana úspešná a v ktorom zase nie. Trovy konania preto treba oddeliť a osobitne o nich rozhodnúť vo vzťahu ku každému nároku zvlášť. Ak ide o práva so samostatným skutkovým základom, nie je vylúčené, že povinnosti na náhradu trov konania sa určujú aj osobitne tak, že žalovaná môže byť zaviazaná k náhrade trov konania žalobkyni a žalobkyňa k náhrade trov konania žalovanej. Treba zdôrazniť, že súd nemôže nikdy kompenzovať obe vzájomné pohľadávky na týchto trovách svojím rozhodnutím. Môžu tak urobiť strany na základe dohody alebo jednostranného úkonu podľa hmotnoprávných predpisov. Rovnaký právny názor už bol vyslovený Najvyšším súdom vo veci 3Cz/13/1969 z 24.6.1969, zverejnenom pod R 28/1970.“

V predmetnom spore žalobkyňa zavinila zastavenie konania v časti istiny 336,10 eur, na základe čoho žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 21% a vo zvyšku uplatnenej istiny bola žalobkyňa plne úspešná v 79%. Žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu v konaní v rozsahu 58% (79-21).

O nároku na náhradu trov konania o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia súd rozhodol tak, že plne úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku iba v jeho vyhovujúcej časti veci samej a v časti trov prvoinštančného konania (výroky II. až V.) podala včas odvolanie žalovaná s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti zamietnutím žaloby a priznaním jej plnej náhrady trov konania.

Dôvodila, že súd prvej inštancie odôvodnil rozhodnutie tým, že medzi zmluvnými stranami uzavretá zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje správne uvedenú hodnotu RPMN, pretože do jej výpočtu neboli zahrnuté a teda zohľadnené náklady podľa dohody o poskytnutí služby. Záver súdu je nezákonný a odporuje ZoSÚ. Podľa § 2 písm. g/ ZoSÚ v znení ku dňu 16.4. 2014 (deň uzavretia zmluvy) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Uvedené ani v konaní nebolo sporné či spochybnované. Oprávnenosť postupu žalovanej pri nezahrnutí nákladov podľa dohody o poskytnutí služby do RPMN potvrdzuje napríklad rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoSr/1/2018 z 27.3.2018, z ktorého citovala s tým, že z vyššie uvedených dôvodov preto žalovaná tvrdí, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne posúdil aj po právnej stránke.

Ako druhý dôvod rozhodnutia súd uviedol, že úver poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere je bezúročný, lebo strany sa nedohodli na hodnote RPMN, zmluva neobsahuje rozčlenenie splátky na časť istina, úrok a iné poplatky a neobsahuje termín splatnosti jednotlivých splátok a pre absenciu konečnej splatnosti úveru a doby trvania zmluvy.

Pokiaľ ide o uvádzanie konečnej splatnosti úveru, odvolateľka uviedla, že táto náležitosť nemôže a nikdy nemohla byť v zmysle úijného práva dôvodom pre bezúročnosť úveru. Súdny dvor EÚ v bode 58 rozsudku vo veci C-42/15 vyslovil, že Uvedené ustanovenie (čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES pozn.) by sa však nemalo vykladať tak, že oprávňuje členské štáty, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere iné náležitosti, než sú tie, ktoré vymenúva článok 10 ods. 2 uvedenej smernice. Súdny dvor EÚ zároveň v spomenutom rozsudku konštatoval, že (výrok 4) Článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuviedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Najvyšší súd SR v uznesení sp.zn. 3Cdo/146/2017 konštatoval (bod 24 odôvodnenia) Smernica ako špecifický prameň práva (norma práva) Európskej únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Členský štát musí transpozíciu smernice uskutočniť spôsobom plne zodpovedajúcim potrebám jasnosti a určitosti. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice vykonané tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná a aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť. Nakoľko v sporoch medzi jednotlivcami je priamy účinok smernice v zásade vylúčený, vnútroštátne súdy musia skúmať, či môžu normu práva Európskej únie transponovanú určitým zákonom vykladať eurokonformne. Tento nepriamy účinok smernice nie je absolútny - eurokonformný výklad zákona nemôže nahradiť výslovné znenie zákona; v opačnom prípade by išlo o výklad contra legem. To však nič nemení na tom, že zásada konformného výkladu vyžaduje, aby sa súdy pri interpretácii vnútroštátneho práva usilovali

dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť (pozri bližšie rozsudok Európskeho súdneho dvora C-212/07, bod 110). Náležitosť „konečná splatnosť úveru“ nepozná úijné právo, čo napokon viedlo k tomu, že došlo k zmene ZoSÚ a táto náležitosť práve z dôvodu dodržiavania úijného práva bola vylúčená. Ak uvádzanie konečnej splatnosti úveru bolo zo zákonnej úpravy vypustené, potom pri aplikácii znenia zákona do spomenutej novely je potrebné zachovať požiadavku na eurokonformný výklad zákona. Konkrétne vo vzťahu k uvádzaniu termínu konečnej splatnosti to znamená, že s týmto údajom (náležitosťou) nemôže byť spájaný následok v podobe bezúročnosti, pretože členský štát takúto skutočnosť nemôže upraviť vo vnútroštátnom práve ako dôvod bezúročnosti a ďalej ani preto, lebo údaj o konečnej splatnosti nie je spôsobilý ovplyvniť posúdenie rozsahu záväzku spotrebiteľa. Poukázala na závery Krajského súdu v Prešove v jeho rozsudku sp.zn. 13Co/111/2014, z ktorého citovala.

Žalovaná ďalej tiež tvrdila, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom. Zákonná požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola v posudzovanom zmluvnom vzťahu splnená viacerými spôsobmi, a to - určením podľa dátumu splatnosti splátok v jednotlivých mesiacoch a počtu mesačných splátok, - spôsobom vyplývajúcim z článku 4., ods. 4.5 zmluvných dojednaní, v zmysle ktorých dátum splatnosti poslednej splátky uvedený v oznámení o schválení úveru je zároveň termínom konečnej splatnosti, - spôsobom vyplývajúcim zo Splátkového kalendára, ktorý predstavuje neoddeliteľnú súčasť zmluvy o revolvingovom úvere. Podporne poukázala aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, kedy samotný súdny dvor uvádza, že ohľadne splatnosti splátok nie je potrebné, aby zmluva uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (výrok II rozsudku v spomenutej veci). Logickým dôsledkom a prepojením tohto záveru s náležitosťou „termín konečnej splatnosti“ je to, že postačuje také uvedenie údajov, ktoré termín konečnej splatnosti umožňuje identifikovať na základe v zmluve uvedených údajov, čo bolo zo strany žalovaného splnené - žalobca mal objektívnu vedomosť o tom, kedy nastáva termín splatnosti prvej i poslednej splátky úveru (vychádzajúc z počtu splátok a obsahu Oznámenia veriteľa o schválení úveru a Splátkového kalendára). Zmluva o revolvingovom úvere požadované informácie obsahovala, a to spôsobom vyplývajúcim z obsahu jednotlivých dokumentov, ktoré podľa vôle zmluvných strán predstavovali jej neoddeliteľnú súčasť. Údaj o dobe trvania zmluvy sa uvádza v článku 9., ods. 9.1 zmluvných dojednaní v znení „Táto zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú.“ Podľa súdu má absentovať údaj o výške splátky v členení na časť istina, úroky a iné poplatky. V súvislosti s uvádzaním sumy splátky ako náležitosti zmluvy žalovaná uviedla, že tento údaj bol riadne v zmluve uvedený tak, ako vyžaduje zákon a aký výklad k ustanoveniu § 9 ods. 2 písmeno k/ ZoSÚ zaujala aj súdna prax. Citovala z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 22. februára 2018, sp. zn. 3 Cdo 146/2017. Ak by rozpisovanie splátky malo byť súčasťou ochrany spotrebiteľa, potom by zmena zákonného textu mala vlastne znamenať zmenu proti spotrebiteľovi. Takýto záver, s poukazom na závery Súdneho dvora EÚ, Najvyššieho súdu SR a tiež systematický a logický výklad zákona, by bol nedôvodný. Aj to ale potvrdzuje, že požiadavka na rozpisovanie splátky je postupom, ktorý nemá oporu v právnom poriadku. Účelom právnej úpravy uvádzania splátky v spotrebiteľskej úverovej zmluve je to, aby bol spotrebiteľ informovaný o svojej povinnosti. Ak by zákonodarca sledoval, že zmluva má obsahovať rozpis splátky na časť istina, úrok a vo vzťahu ku každej zložke by bolo nutné uvádzať termín splatnosti či počet splátok, potom zákonná úprava práva spotrebiteľa vyžiadať si tzv. amortizačnú tabuľku by teda nemala žiadny význam (§ 9 ods. 5 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvných vzťahov medzi stranami sporu), keďže takáto amortizačná tabuľka by už bola súčasťou zmluvy. To znamená, že zákonodarca by zbytočne konštruoval právo spotrebiteľa požadovať amortizačnú tabuľku, ak by tá už musela byť uvedená v zmluve (pri výklade § 9 ods. 2 písm. k/, aký zaujal súd prvej inštancie). Pri zachovaní princípu racionality zákonodarca je preto na mieste tvrdiť, že zákonodarca neuvažoval nad tým, aby právo na amortizačnú tabuľku konštruoval duplicitne. Pri zavedení § 9 ods. 5 zjavne bolo sledované právo spotrebiteľa podľa článku 10 odstavec 2 písmeno i/ smernice. Uvádzanie náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ platí pre všetky úvery bez ohľadu na to, či je splácanie anuitné (t.j. pomer časti určenej na istinu a časti na úroky sa v každej splátke mení, výška splátky ako celku zostáva zachovaná po celú dobu splácania) alebo lineárne (pomer časti určenej na istinu a časti na úroky sa v každej splátke nemení, výška splátky ako celku zostáva zachovaná po celú dobu splácania). Je však sotva predstaviteľné ako užitočné a v záujme spotrebiteľa by bolo, aby sa v zmluve pri úvere s tzv. anuitnou splátkou uvádzalo x počet splátok s rozdelením na časť istina a úrok, ak toto rozdelenie bude pre každú splátku iné. Čiže prakticky pri úvere s maximálne povolenou dobou splácania 8 rokov (96 splátok) by išlo o 192 číselných údajov, ktorých výpovedná hodnota pre spotrebiteľa by bola nulová. Alebo pri úvere, pri ktorom spotrebiteľ spláca v splátkach len úrok a istinu uhrádza napríklad ku konkrétnemu dátumu. Takýto úver predpokladá výslovne § 9 ods. 2

písm. n/ ZoSÚ. Je pomerne obtiažne zistiť, aký význam by malo uvádzanie rozpisu splátky pri takomto type úveru, ak je zo zmluvy jasné, že splátkou sa spláca len úrok (istina sa neamortizuje) a aká je výška splátky. Napriek tomu by pri jazykovom výklade právnej normy muselo byť uvádzané, že istina v splátke je 0 Eur. Poukazovala týmto na zjavnú nesprávnosť a v určitých situáciách až absurdnosť jazykového výkladu, ktorý však v napádanom rozsudku je uvádzaný ako jediný, a správny.

V súvislosti so závermi súdu o tom, že nedošlo k dohode RPMN poukazovala žalovaná na to, že žiadny zákon ani nepredpokladá, že pôjde o údaj dohodovaný stranami zmluvy. Citovala ust. § 2 písm. i/ ZoSÚ v platnom znení, § 9 ods. 2 písm. 2 písm. j/ ZoSÚ v znení ku dňu uzavretia zmluvy a § 19 ZoSÚ a z prílohy č. 2 ZoSÚ. Údaj o RPMN sa v zmysle žiadneho zákona dohodnúť nedá. Ani ZoSÚ a ani iný právny predpis neurčujú, že pôjde o dohodnutý údaj, ale o vypočítaný ukazovateľ. Zákon určuje iba to, kedy sa tento údaj má vypočítavať - v čase uzavretia zmluvy o úvere (a nie napríklad v čase podania žiadosti o úver, čo sa súd mylne domnieval ak vychádzal z toho, že medzi stranami sporu nedošlo k dohode o RPMN, pretože žalobkyňa navrhla iný údaj a žalovaná v prijatí návrhu uviedla zasa iný). Ak teda tento údaj nie je možné dohodnúť, potom sa nedá použiť ani ust. § 44 ods. 2 O.z.. Závery súdu prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nezaoberajú tým, či ide o dohodnuteľný údaj alebo nie. Z rozsudku tak nevyplývajú žiadne dôvody, podľa ktorých mal za preukázané že ide o dohodnuteľný údaj pričom až na základe takéhoto konštatovania (podporeného nejakou právnou normou) by mohol pristúpiť k aplikácii § 44 ods. 2 O.z.. Náležitost' zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pokiaľ ide o údaj RPMN a o to, na základe čoho a kedy má byť určený, je formulovaná v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú.v. EÚ L 133, 22.05. 2008) nasledovne (článok 10, odštvac 2 písmeno g/, podľa ktorého zmluva musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery. Aj úniijné právo jednoznačne určuje okamih, kedy a ako sa má určiť hodnota RPMN. Smernica výslovne uvádza, že údaj bude vypočítaný a v čase uzavretia zmluvy, teda nie že tento údaj bude dohadovaný stranami. Záver súdu o tom, že by sa údaj RPMN ako údaj uvádzaný v zmluve o spotrebiteľskom úvere mal dohodnúť odporuje úniijnému právu a ide o porušenie článku 22 odštvac 1 smernice. V tejto súvislosti citoval z uznesenia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/839/2016 z 29.6.2016.

Zmluva o revolvingovom úvere číslo 8500024875 je úverovou zmluvou, ktorá sa riadi (ako zmluvný typ) ustanoveniami Obch.z.. Vzhľadom na to, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, vzťahujú sa na ňu aj ustanovenia ZoSÚ a ustanovenia O.z. o spotrebiteľských zmluvách. Otázka výšky úrokov, súladu úrokov so zákonom a právnych dôsledkov dohodnutia úrokov odporujúcich zákonu sa preto musí posudzovať tiež v intenciách vyššie uvedených právnych predpisov. Základná regulácia úrokov vyplýva z ustanovenia § 502 ods. 1 Obch.z., ktorý obsahuje reguláciu záväzku platiť úroky, úpravu situácie ak si strany výslovne nedohodli výšku úrokov v zmluve a úpravu situácie, ak si strany dohodli v zmluve úroky vyššie, než je prípustné na základe alebo podľa zákona. Podľa normatívneho znenia uvedeného ustanovenia od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške Uvedená právna úprava vyplývajúca z poslednej vety citovaného zákonného ustanovenia má prednosť pred O.z., nakoľko - ide o osobitný druh regulácie záväzku platiť úroky v prípade, ak sú úroky dohodnuté vo výške vyššej než je prípustné na základe alebo podľa zákona, - ide o špeciálnu právnu úpravu (lex specialis) pred všeobecnou úpravou občianskeho práva. Uvedený právny názor potvrdila aj Národná banka Slovenska prostredníctvom stanoviska útvaru dohľadu nad finančným trhom, vo svojom oznámení číslo č. 1/2015 k použitiu O.z. v spotrebiteľských obchodných vzťahoch. Súd prvej inštancie postupoval nesprávne a dospel k nesprávnemu právnemu záveru o neplatnosti uzavretej úverovej zmluvy. V zmysle hore citovaného zákonného ustanovenia nie je možné dospieť k záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy, ale len k záveru, že by dlžník z úverovej zmluvy bol povinný platiť úroky vo výške najviac prípustnej podľa alebo na základe zákona. Vyslovenie neplatnosti celej úverovej zmluvy odporuje zákonu aj preto, že v prípade, ak si strany výšku úroku nedohodnú, podľa zákona nejde o neplatnú zmluvu, pretože v takom prípade by dlžník mal platiť len úroky požadované bankami. Súd prvej inštancie neposúdil prejednávánú vec podľa príslušných zákonných ustanovení a dospel k nesprávnemu záveru o neplatnosti celej úverovej zmluvy. Posúdenie úverovej zmluvy ako neplatnej neobstojí ani podľa predpisov občianskeho práva. Všeobecným a ustáleným pravidlom výkladu právnych predpisov a ich aplikácie pri posudzovaní platnosti právneho úkonu je zásada, že má prednosť taký prístup, ktorý ponecháva právny platný aspoň v časti než ako by mal byť právny

úkon posúdený za neplatný. Normatívne tento postup vyjadruje ustanovenie § 41 O.z., podľa ktorého ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Ak súd prvej inštancie bol schopný určiť, že výška úrokov je v rozpore s dobrými mravmi (čo bolo dôvodom posúdenia úverovej zmluvy ako neplatnej v tomto prípade), potom logicky je a musí byť spôsobilý určiť, kde (od akej hodnoty) dochádza k rozporu s dobrými mravmi. Inak povedané, na to, aby súd mohol dospieť k záveru o neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi v časti úrokov, musí vedieť určiť hranicu, kde tento rozpor už je a kde ešte nie je. Takéto určenie pritom logicky bude spĺňať aj podmienku oddeliteľnosti od ostatného obsahu, pretože ak sa na jednej strane dá určiť hranica, kde rozpor nastal a kde nie, potom súd tým vyjadruje svoje právne posúdenie aj o tom, kde sa dohoda o úroku považuje ešte za platnú (t.j. tam, kde rozpor s dobrými mravmi nie je) a kde už platnou nie je. Súd prvej inštancie neposúdil prejednávajúcu vec správne ani podľa ustanovení O.z. a dospel k nesprávnemu záveru o neplatnosti úverovej zmluvy a o vzniku bezdôvodného obohatenia. Poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 321Cdo 45/2013 z 26.10. 2015, z ktorého citovala. Vytýkala tiež to, že súd neposudzoval výšku úrokov podľa príslušného zákonného ustanovenia, ale namiesto toho odkazuje na priemerné úrokové sadzby bánk. K takémuto postupu zákon súd neopravňuje. Výška odplaty za úver poskytnutý na základe spotrebiteľskej zmluvy s poradovými číslami bola upravená v zmysle ust. § 53 ods. 6 O.z., ktorý citovala, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Finančným trhom sa rozumie „sústava subjektov finančného trhu, jeho nástrojov a transakcií (finančných investícií) s týmito nástrojmi a medzi týmito subjektmi. Pri tom ide o nepriame sprostredkované financovanie, ktorého rizikom je návratnosť finančných prostriedkov.“ resp. „je hmotne motivované, inštitucionálne organizované nakupovanie a predávanie peňazí.“ (Sidak, M., Ďuračínská, M. a kol. Finančné právo. 1 vydanie. Bratislava. C. H. Beck. 2012) Zákonodarca v čase uzavretia zmluvy reguloval celkovú odplatu v súvislosti so spotrebiteľským úverom, nie iba jej jednu zložku - ročnú úrokovú sadzbu úveru. Logicky to vyplýva aj z tej skutočnosti, kedy pri dvoch rôznych poskytovateľoch úverov - bankových a nebankových subjektoch - síce môže byť úroková sadzba (jej výška) výrazne odlišná, avšak napríklad pri bankových poskytovateľoch celková odplata je tvorená aj správou úverového účtu, rôznymi poplatkami za vyhotovenia výpisov a pod. Zákonodarca preto výslovne stanovil, že sa bude právne regulovať celková odplata za poskytnutie finančných prostriedkov - uvedené teda nenachádza oporu v oblasti komparácie s úrokovými sadzbami bankových subjektov. V zákone bolo teda výslovne určené, že pri porovnávaní sa má zobrať nielen hodnota obvyklej odplaty, ale aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti. Žalobkyňa toto vôbec nerešpektuje, rovnako ako fakt, kedy aplikáciu ňou označeného ustanovenia vylučuje práve hore citované ustanovenia podľa § 53 ods. 6 O.z.. Porovnávanie s údajmi bánk je samo o sebe nesprávne - banka si svoj „zisk“ účtovala v danom období aj za vedenie úverového účtu, spracovanie platieb a pod., čiže úrok nebol pre ňu jediný výnos za požičanie peňazí, ale bol tam celý rad ďalších položiek, ktoré musel dlžník zo spotrebiteľského vzťahu platiť. Za podstatné prevýšenie sa pritom považuje také, ktoré je viac ako o 25 - 27 %. Uvedené podporuje napríklad aj uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/1016/2014 z 30.3.2016, z ktorého citovala.

K uloženej povinnosti zaplatiť sumu 300 eur ako finančné zadostučinenie, žalovaná uviedla, že rozhodnutie súdu je v rozpore s § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.. Systematickým a jazykovým výkladom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. možno dospieť k záveru, že právo na primerané finančné zadostučinenie možno spotrebiteľovi priznať, ak si ako žalobca úspešne uplatnil nárok z porušenia práva a povinnosti, pričom toto úspešné uplatnenie práva musí vyplývať z právoplatného rozhodnutia. To, že spotrebiteľ musí byť žalobcom možno vyvodiť z prvej vety zákonného ustanovenia, ktorá výslovne uvádza, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi domáhať na súde ochrany svojho práva. Samotné právo na priznanie finančného zadostučinenia vzniká na základe právnej skutočnosti, ktorou je zákon, ak sú splnené podmienky stanovené zákonom. Týmito podmienkami sú, že spotrebiteľ aktívne ako žalobca uplatní svoje právo na súde a to porušenie práva a povinností určených na jeho ochranu proti porušiteľovi a že je úspešný, pričom o úspechu sa dá uvažovať, keď je o ňom rozhodnuté. Kým tieto podmienky naplnené nie sú, žiadne právo na primerané finančné zadostučinenie spotrebiteľ nemá. Uvedený záver vyplýva z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6 Cdo 389/2015. V čase vyhlásenia napádaného rozsudku neboli splnené uvedené podmienky, nakoľko žiadne právoplatné rozhodnutie o porušení ustanovení určených na ochranu spotrebiteľa neexistovalo a ani k dnešnému

dňu neexistuje. Odvolanie proti výroku o náhrade trov konania podala žalovaná z dôvodu, že ide o závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej vyjadrila tak, že navrhla rozsudok v napadnutej časti potvrdiť z dôvodu jeho zákonnosti, spravodlivosti a vecnej správnosti. Rozsudok tak, ako bol vyhlásený a následne vyhotovený spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie, a to vo všetkých svojich častiach. Žalobkyňa bola názoru, že žalovaná vo svojom odvolaní iba účelovo napáda neodôvodnenosť niektorých jeho častí, vo svojom odvolaní neuviedla žiadne iné relevantné skutočnosti ako v doposiaľ zaslaných vyjadreniach, ktoré by odôvodňovali iný záver súdu ako ten, ktorý vyslovil prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí.

Mala za to, že neobstojí tvrdenie žalovanej, že záver súdu je nezákonný a odporuje ZoSÚ, keď súd vyhodnotil, že zmluva neobsahuje správne uvedenú hodnotu RPMN, pretože do jej výpočtu neboli zahrnuté a teda zohľadnené náklady podľa dohody o poskytnutí služby. Za opodstatnený považovala názor Krajského súdu v Banskej Bystrici v jeho rozhodnutí sp. zn. 17Co/2015/2012 z 10.10.2012, ktorý dospel k záveru, že pokiaľ zákon o spotrebiteľských úveroch určil ako zákonnú náležitosť stanovenie RPMN (bez rozlíšenia či ide o revolving, resp. iný druh úveru) akcentujúc jej dôležitosť zákonným znením, že ak nie je RPMN uvedená spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovaný ako dodávateľ finančnej služby na profesionálnom finančnom trhu nemôže túto skutočnosť opomíňať resp. zanedbávať. Údaj o RPMN je najdôležitejším údajom pre rozhodnutie spotrebiteľa o výhodnosti či nevýhodnosti ponúkaného úveru, pretože zahŕňa všetky náklady spojené s poskytnutím úveru. Žalobkyňa má za to, že jednostranné zaslanie obsahu údajov zmluvy zo strany žalovanej (ako aj údaj o RPMN), ktoré boli žalobkyni po schválení úveru len jednostranne predložené zo strany žalovanej, nemožno považovať za platné dojednanie podmienok zmluvy medzi oboma stranami. Služby vyplývajúce z dohody o poskytnutí služby sú bezprostredne viazané na vznik spotrebiteľského úverového vzťahu, bez ktorého by existencia takejto Dohody nemala žiaden význam, a preto nezohľadniť takéto navýšenie pri výpočte RPMN možno jednoznačne považovať za nekalú prax a snahu obchádzať zákonné ustanovenia. Zákon o spotrebiteľských úveroch § 9 ods. 2, účinný v čase uzavretia zmluvy, jednoznačne uvádzal, že údaj o RPMN musí byť v zmluve uvedený a súčasne poukazuje na následky nedodržania s uvedením príslušnej právnej normy - ust. § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ. ZoSÚ považuje údaj o RPMN za základný údaj o úvere, smerodajný pre spotrebiteľa na to, aby si mohol predstaviť percentuálnu výšku nákladov za úver. Ide o údaj, ktorý má spotrebiteľovi ukázať koľko bude musieť zaplatiť navyše nad rámec istiny. RPMN je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere a musí byť uvedený v každej zmluve. S jeho absenciou zákon spája prísne dôsledky. Je preto neakceptovateľné, aby v návrhu zmluvy, ktorý dlžník podpíše a akceptuje, bol iný údaj RPMN ako v Oznámení o schválení úveru. Je pravdou, že tento údaj sa vypočítava matematickými metódami, avšak musí byť v zmluve jednoznačne správne uvedený, pričom akákoľvek odchýlka v neprospech spotrebiteľa má za následok to, že dojednanie RPMN nie je platné a teda absentuje v zmluve. Žalobkyňa bola názoru, že v danom prípade súd prvej inštancie správne posúdil neplatnosť zmluvy s ohľadom na absenciu akceptácie zmluvy s takým obsahom, ktorý dlžník nechválil. V žiadosti žalobkyne o poskytnutie úveru (bod 5 zmluvy) je uvedená hodnota RPMN v sadzbe 70,01 %, pričom táto žiadosť žalobkyne sa považuje za písomný návrh na uzatvorenie zmluvy, a to podľa § 43a ods. 1 O.z., podľa ktorého prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy (ďalej len "návrh"), ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia. Následne žalovaná úver schválila, ale v časti údaju o RPMN uviedla inú sadzbu (67,06%), a teda možno konštatovať, že čo sa týka povinnej náležitosti - uvedenia RPMN, vzhľadom na to, že žalovaná uviedla inú, než žalobkyňou uvádzanú hodnotu RPMN, nedošlo k ustáleniu tohto parametra úveru, a teda medzi účastníkmi zmluvy nebola riadnym spôsobom ani v zmluve písomne zakotvená hodnota RPMN. Schválenie úveru žalovanou (bod 6 zmluvy) totiž predstavuje v časti údaju o RPMN prijatie návrhu, ktoré obsahuje zmeny (§ 44 ods. 2 O.z.). Takéto prijatie návrhu so zmenou v časti RPMN je podľa § 44 ods. 2 O.z. odmietnutím návrhu, pretože podľa tohto ustanovenia prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Tým, že žalovaná síce schválila úver, ale so zmenenou hodnotou RPMN, takéto schválenie so zmenou je odmietnutím návrhu žalobkyne v časti RPMN a považuje sa za nový návrh, ktorý opätovne vyžaduje schválenie zo strany dlžníka - žalobkyne. Keďže však k takémuto schváleniu zmenenej hodnoty RPMN zo strany žalobkyne už následne písomne nedošlo, nemožno hovoriť o tom, že by si boli strany písomne v zmluve jednoznačne ustálili a zakotvili RPMN, a teda tento údaj predložená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje. Keďže teda v zmluve nebola riadne písomne dohodnutá výška RPMN úveru, treba konštatovať, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje túto povinnú náležitosť

zmluvy vyžadovanú v § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ. Absencia údaju o RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere pritom spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru aj za použitia výkladu podaného v rozhodnutí Súdneho dvora EÚ sp.zn. C -42/15 z 09.11.2016, ktorý sa týkal výkladu smernice 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere. Podľa neho neuvedenie, resp. nesprávne uvedenie výšky RPMN spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, pretože súd konštatoval to, že porušenie povinnosti veriteľa, ktorá má podstatný význam v kontexte smernice 2008/48, môže byť sankcionované podľa vnútroštátnej právnej úpravy zánikom nároku tohto veriteľa na úroky a poplatky. Takýto podstatný význam má povinnosť uviesť v zmluve o úvere najmä náležitosti, ako je ročná percentuálna miera nákladov, resp. bezúročnosť a bezpoplatkovosť by spôsobila absencia takej náležitosti, ktorá svojou povahou môže mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah svojho záväzku. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne posúdil aj po právnej stránke.

K tvrdeniam žalovanej ohľadne termínu splatnosti jednotlivých splátok s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/146/2017 žalobkyňa uviedla, že Najvyšší súd SR založil svoj výklad len na teleologickom výklade ZoSÚ (úmysel zákonodarca vyjadrený v dôvodovej správe k nemu) bez toho, aby posúdil, či nedošlo prípadne aj k neúmyselnému chybnému transponovaniu Smernice do vnútroštátneho práva a bez toho, aby skúmal, aký význam zákonodarca prisúdil predmetnému slovnému spojeniu v čase, kedy ho zákonodarca použil vo vnútroštátnom právnom poriadku po prvýkrát. Navyše, pri teleologickom výklade celkom opomenul tú časť dôvodovej správy k novele Zákona č. 129/2010 Z. z.(zákonu č. 279/2017 Z. z.), ktorým zákonodarca vyslovene uvádza, že „ak by sme predmetné ustanovenia ponechali v zákone č. 129/2010 Z. z., Slovenská republika by išla nad rámec podmienok stanovených smernicou" a z tejto dôvodovej správy do svojho rozhodnutia selektívne vybral len tú časť, ktorá podporuje jeho závery. Uznesenie Najvyššieho súdu SR vnáša do právnych vzťahov mimoriadnu právnu neistotu, kedy sa rôzne pojmy vykladajú totožne (ust. § 9 ods. 2 písm. l/ pred novelou a po novele účinné od 1.5.2018, ale aj ust. § 4 ods. 1 písm. h/ a ust. § 5 ods. 2 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z.). Predmetné uznesenie z dôvodu jeho nepresvedčivého odôvodnenia neprijali mnohé súdy prvej či druhej inštancie. Spojením historického výkladu skúmanej právnej normy s princípom právnej istoty, použitím všetkých ostatných výkladových metód ako aj porovnaním znenia právnych noriem obsiahnutých na rôznych miestach ZoSÚ nie je možné dotknutému ustanoveniu Smernice priznať nepriamy účinok v znení zákona č. 129/2010 Z. z. účinného do 30.04.2018. (porovnaj právnu analýzu zverejnenú na www.najpravo.sk dňa 06.06.2018, autor Mgr. Anton Pavúk). Vzhľadom na skutočnosť, že slovné spojenie „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov" nebolo použité po prvýkrát zákonom č. 129/2010 Z. z., ale o 9 rokov skôr, a to Zákonom č. 258/2001 Z. z., výklad Najvyššieho súdu SR, ktorý je založený na teleologickom výklade zákona č. 129/2010 Z. z., je už zo samotnej logiky veci nesprávny, keďže Najvyšší súd SR opomenul skúmať právnu normu, v ktorej zákonodarca použil skúmanú normu po prvýkrát (čo má zásadný vplyv tiež na otázku právnej istoty). Navyše, je potrebné poukázať na skutočnosť, že zákon č. 258/2001 Z. z. prevzal Smernicu Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (Ú.v. ES L 42, 12.2.1987) v znení smernice Rady 90/88/EHS z 22.2.1990 (Ú.v. ES L 61, 10.3.1990) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/7/ES zo 16.2.1998 (Ú.v. ES L 101, 1.4.1998). V zmysle čl. 15 tejto Smernice „Táto smernica nezamedzuje členským štátom, aby udržiavali a prijímali prísnejšie ustanovenia k ochrane spotrebiteľov konzistentné s ich záväzkami, ktoré vyplývajú zo zmluvy.“. Uvedené potvrdil aj zákonodarca v dôvodovej správe k návrhu tohto zákona, keď uviedol, že „Prijatím predmetného návrhu zákona bude zabezpečená požiadavka na zosúladenie nášho práva s právom Európskej únie v oblasti spotrebiteľských úverov, konkrétne so smernicou 87/102/EEC zo dňa 12. 2. 1987 a doplňujúcimi smernicami 90/88/EEC a 98/7/EC.... Základnou požiadavkou vyplývajúcou zo smernice je, aby spotrebiteľ dostával primerané informácie o podmienkach úveru, nákladoch na poskytnutý úver a o záväzkoch. Smernica vyžaduje výhradne písomnú formu uzatvorenia zmluvy, určuje povinné náležitosti zmluvy, pričom ide o zmluvy uzatvorené na finančné čiastky vyššie ako 200 ECU a nižšie ako 20 000 ECU. Ďalej smernica stanovuje záväzný jednotný matematický vzorec pre výpočet ročnej percentuálnej úrokovej sadzby a povinnosť uvádzať príklady tohto výpočtu. Smernica stanovuje právo spotrebiteľa na predčasnú úhradu úveru, upravuje činnosť fyzických osôb alebo právnických osôb poskytujúcich spotrebiteľský úver a ochranu dlžníka - spotrebiteľa v prípadoch, keď zmluvu ukončí veriteľ. Smernica sa zakladá na minimálnej harmonizácii, členské štáty si v oblasti ochrany spotrebiteľa môžu zaviesť prísnejšie ustanovenia, čím zabezpečia spotrebiteľom na svojom území komplexnejšiu ochranu. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ však platí, že rozsah a medze nepriameho účinku smerníc je vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Spolupôsobenie týchto dvoch právnych poriadkov sa prejavuje tak, že vnútroštátne ustanovenie je

možné vykladať eurokonformne, len za použitia vnútroštátnym poriadkom aprobovaných výkladových metód (a všeobecných právnych zásad, najmä zásady právnej istoty a zákazu retroaktivity). Ako vyplýva z vyššie uvedeného, použitím každej vnútroštátnej výkladovej metódy vrátane výkladu teleologického (nemala na mysli vytrhnuté skúmanie len dôvodovej správy zákona č. 129/2010 Z. z., ale skúmanie tiež dôvodovej správy č. 279/2017 Z. z., kde teleologickým výkladom dospela k záveru, že Zákon išiel nad rámec Smernice a dôvodovej správy zákona č. 258/2001 Z. z., kde bola táto norma použitá po prvýkrát, a berúc tiež do úvahy skutočnosť, že skúmanie len dôvodovej správy zákona č. 129/2010 Z. z. nevyklučuje možnosť neúmyselnej chybnéj transpozície), dospela k záveru, že slová „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ je nevyhnutné vykladať tak, že tieto požadujú členenie splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov. „Prebiť“ vnútroštátne právo nepriamym účinkom smernice nie je možné, nakoľko eurokonformný výklad má limity vo vnútroštátnom práve. Najvyšší súd totiž v tomto prípade rozhodol odlišným spôsobom ako prv v prípade skutkovo i právne obdobných veciach bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná ochrana, než v jej iných označených konaniach. Argumentácia najvyššieho súdu musí pritom byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Okrem porušenia zásady právnej istoty najvyšší súd zároveň zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.“ (I. ÚS 197/07). Zo súčasnej rozhodovacej praxe poukázala na rozhodnutia, v ktorých súdy právny názor Najvyššieho súdu neprijali, pričom rozhodnutí je značne viac:

Rozhodnutie Krajského súdu Trnava zo dňa 28.03.2018 sp. zn. 10Co/48/2017, Rozhodnutie Krajského súdu Košice, sp. zn.: 5Co/468/2017 zo dňa 10.04.2018, Rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn.: 21Co/109/2017 zo dňa 26.04.2018, Rozhodnutie Krajského súdu Trnava, sp. zn. 11Co/97/2017, zo dňa 16. 05. 2018, Rozsudok Okresného súdu Trenčín sp. zn. 24Csp/31/2017 zo dňa 17.04.2018.

Pokiaľ by aj akceptovala dodržanie ustanovenia zákona o „výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, nemôže sa stotožniť s tým, že zmluva obsahuje údaj o konečnej splatnosti úveru. Z Rozsudku Krajského súdu Trenčín sp. zn. 4Co/333/2017 z 27.3.2018 vypláva, že: „Odvolací súd sa plne stotožnil so záverom vysloveným súdom prvej inštancie o tom, že splatnosť úveru uvedená len v závislosti od počtu splátok, t.j. 36 mesiacov, bez údajov o splatnosti prvej splátky a splatnosti poslednej splátky, nemôže nahradiť náležitosť vymedzenú v ust. § 9 ods. 2 písm. f/ zák. č. 129/2010 Z.z.. Údaj o konečnej splatnosti úveru má byť uvedený v zmluve konkrétnym dátumom konečnej splatnosti úveru, teda dňom, mesiacom a rokom. Oznamenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, na ktoré poukazuje v odvolaní žalovaný, a v ktorom je uvedený termín splatnosti prvej splátky úveru 1.2.2015 a poslednej splátky 1.1.2018 bolo vyhotovené dňa 19.12.2014, t.j. v deň podpisu zmluvy žalovaným. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca podpísal zmluvu dňa 17.12.2014, t.j. skôr, odvolací súd konštatuje, že v čase, kedy žalobca zmluvu podpisoval, nemal vedomosť o tom, ako je stanovená splatnosť prvej a poslednej splátky úveru. Oznamenie o schválení úveru dlžníkovi je jednostranný právny úkon žalovaného, nie je podpísané žalobcom, teda právne relevantné je to, čo je uvedené v zmluve ako v dvojstrannom prejave vôle oboch účastníkov zmluvy. Za splnenie povinnosti uviesť údaj o konečnej splatnosti úveru, je možné považovať len prípad, kedy má spotrebiteľ vedomosť o údajoch uvedených v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v čase, kedy zmluvu na znak súhlasu podpisuje a vyjadruje vôľu byť ňou viazaný. Za daného stavu sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o konečnej splatnosti úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ zák. č. 129/2010 Z.z., čo má s poukazom na ust. § 11 ods. 1 písm. b) cit. zákona za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Z predloženej zmluvy nepochybne vyplýva, že ide o typovú spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy a v zmysle Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalovaným žalobkyňi túto charakteristiku spĺňa, žalovaný v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti poskytol žalobkyňi ako fyzickej osobe úver, pričom z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyňa pri uzatváraní tejto zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp. že by jej bol poskytnutý úver na výkon zamestnania, povolania, a z tohto dôvodu sa považuje za spotrebiteľa. Zo samotnej zmluvy je ďalej zrejmé, že žalobkyňa nemohla individuálne ovplyvniť jej obsah, bola už vopred pripravená na predtlačnom formulári, nakoľko sa uzavierala vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. Súčasťou zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania, ktoré rovnako žalobkyňa ovplyvniť nemohla, nakoľko taktiež boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Navyše tieto nie sú stranami sporu podpísané“. Uvedené podporuje právny názor o absencii obligatórnej náležitosti zmluvy.

Pokiaľ ide o vyššie uvedené náležitosti, a teda počet, výšku a termíny splátok, žalovaná vo svojom odvolaní tvrdí, že zmluva obsahuje tieto údaje tak, ako vyžaduje zákon. Podľa názoru žalobkyne tieto

údaje v zmluve absentujú, aj v nadväznosti na vyššie uvedenú právnu analýzu, na základe čoho sa daný spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy výška, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov s absenciou ktorých je spojený ten následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Mala za to i s poukazom na ustálenú judikatúru v oblasti ochrany práv spotrebiteľa, že každý z atribútov vyjadrených v ust. § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť. Teda ako k istine tak i k úrokom, a tiež k prípadným iným poplatkom (poplatok za poskytnutie úveru). K námietkam žalovanej týkajúcim sa hodnotenia výšky úrokov, k tvrdeniam, že pri porovnávaní odplaty sa má zohľadniť aj spôsob a miera zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov a lehota splatnosti, uviedla skutočnosť, že úrok 70,01 % (6 násobne vyšší ako priemerný úrok 12,95% uplatňovaný v čase uzavretia zmluvy) nemôže byť za žiadnych okolností považovaný za „odplatu obvyklú na finančnom trhu“ a takáto úroková sadzba jednoznačne a bez pochybností „podstatne“ prevyšuje odplatu obvyklú na finančnom trhu aj pri zohľadnení spôsobu, miery zabezpečenia záväzku, objemu poskytnutých prostriedkov a lehoty splatnosti.

Ku konštatovaniu žalovanej, že súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a dospel k nesprávnym skutkovým a právnym záverom uviedla, že žalovaná nevyužila ani svoje základné právo zúčastniť sa pojednávania dňa 26.11.2018 na Okresnom súde Trnava v predmetnej veci, kde mohla priamo ovplyvňovať vykonávané dokazovanie. Žalobkyňa má za to, že súd sa dostatočne a vyčerpávajúco zaoberal aj ďalšími namietanými atribútmi, i najmä s poukazom na ustálenú judikatúru v oblasti ochrany práv spotrebiteľa. V danom prípade žalovanej uniklo, že každé jednotlivé porušenie § 9 ods. 2 písm. a/ až k/ ZoSÚ, spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť. V nadväznosti na to, súd teda správne rozhodol s poukazom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru, zaviazal žalovanú na vydanie bezdôvodného obohatenia a finančného zadosťučinenia.

V zmysle ustanovenia § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Žalobkyňa bola názoru, že žalovaná porušila práva žalobkyne ako spotrebiteľa a je povinná zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie, pričom aj v tejto časti súd rozhodol správne, nakoľko je bezpochyby preukázané, že konaním žalovanej došlo k poškodeniu práv a právom chránených záujmov žalobkyne ako spotrebiteľa.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal rozsudok v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti treba navzdory námietkam odvolateľky považovať za vo výroku vecne správny.

5. Žalovaná nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie o nesprávne uvedenej hodnote RPMN pre nezhrnutie do RPMN aj odplaty podľa dohody o poskytnutí služby za odklad splátok úveru, obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, uzavretej medzi stranami konania.

Podľa § 9 ods. 2 písm. j/ ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 2 písm. g/ a i/ ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami, na účely tohto zákona sa rozumie g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do

celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, i/ ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

Z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je zrejmé, že Dohoda o poskytnutí služby je súčasťou predtlačenej formulárovej dohody, bez možnosti, aby do nej žalobkyňa ako spotrebiteľ nejakým spôsobom zasiahla. Žalovaná opak nepreukázala. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 O. z.).

Dohoda o poskytnutí služby už pojmovo predstavuje náklad na doplnkovú službu súvisiacu so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Vzhľadom na formulárový charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dohoda o poskytnutí služby odklad splátok nemá charakter fakultatívneho dojednania, keďže je chronologicky radená za predchádzajúce zmluvné dojednania úverovej zmluvy, vyhotovená rovnakým malým písmom (graficky neodlíšená od ostatného obsahu zmluvy). Dohoda o poskytnutí služby nemá samostatný predmet plnenia, ale má charakter vedľajšieho (doplnkového) zmluvného dojednania. Na uvedené závery nemala vplyv duplicita podpisov na zmluve, keďže dohoda o poskytnutí služby bola súčasťou jednoliateho textu, s chronologickým číslovaním jeho celkového obsahu. Splatnosť poplatku za službu odklad splátok bola pritom dohodnutá dňom uzavretia tejto dohody. Nebolo možné stotožniť sa s argumentom žalovanej, že dohoda o poskytnutí služby nepredstavuje podmienku pre získanie úveru. Podľa bodu 8.6 dohody o poskytnutí služby vyhlásenie, že uzavretie dohody nie je podmienkou uzavretia úverovej zmluvy, malo len formálny charakter.

Argument zmluvnej slobody spotrebiteľa nemôže obstať, pretože takáto sloboda je len iluzórna, keďže zmluvu vo formulárovej podobe pripravovala žalovaná ako zmluvný partner spotrebiteľa a s ohľadom na nepomer vo vyjednávacej sile zmluvného partnera a spotrebiteľa je zjavné, že sa spotrebiteľ len s ťažkosťou môže domôcť zmeny vopred pripravených zmluvných dojednanií. V jednotlivých odboroch podnikania postupujú zmluvní partneri spotrebiteľov obdobne a preto spotrebiteľ, ktorý by sa rozhodol nepristúpiť na vopred pripravené zmluvné podmienky, by odsúdil sám seba k životu mimo bežnú spoločnosť, bez využívania jednotlivých služieb. Po spotrebiteľovi nič také nemožno požadovať. Od jeho zmluvného partnera však naopak požadovať možno, aby sa vo svojej činnosti choval voči spotrebiteľovi poctivo (porov. rozsudok Okresného súdu v Chebe sp. zn. 15C/410/2009). Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) zmluvnú rovnováhu faktickou. Tým je modifikované i právo zmluvných strán rozhodnúť, aké zmluvné dojednania budú včlenené do zmluvy.

Medzi základné informácie, ktoré je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi už pri ponuke spotrebiteľského úveru patrí nielen úrok z úveru, ale aj všetky poplatky (resp. akékoľvek náklady) účtované veriteľom spotrebiteľovi v súvislosti s poskytnutím úveru. Ročná percentuálna miera nákladov vyjadruje porovnateľné číslo, ktoré má slúžiť spotrebiteľovi pre porovnanie ponúk rôznych finančných inštitúcií, a tým umožniť mu vybrať si najvýhodnejší úver podľa svojich potrieb. Vypočítava sa z výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa, ktoré sú so spotrebiteľským úverom spojené.

Keďže žalovaná nezapočítala poplatok za doplnkovú službu odklad splátok do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov, výška RPMN v predmetnej zmluve obsahovala nesprávne uvedenú hodnotu, dôsledkom ktorej je zákonná sankcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, na ktorú súd prihliada ex off.

Ďalším namietaným dôvodom sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru zo strany žalovanej, bolo neuvedenie termínu konečnej splatnosti úveru.

Podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: f/ dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

Súd prvej inštancie konštatoval absenciu obligatórnej obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ, a to dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o absencii údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti v zmluve. V predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedený len počet splátok a výška splátky, absentuje však uvedenie dátumu prvej splátky. Z dôvodu, že nie je uvedený dátum počiatku povinnosti splácania úveru, nie je možné určiť ani dobu trvania zmluvy, ani jeho konečnú splatnosť. Údaj o termíne

konečnej splatnosti úveru, termíne prvej a poslednej splátky v listine označenej ako Oznámenie veriteľa o schválení úveru nie je postačujúci, keďže predmetná listina predstavuje len jednostranný právny úkon veriteľa adresovaný dlžníkovi. Na tejto listine, ktorú žalobkyňa ako dlžník nepodpísala, nedošlo k dvojstrannému prejavu vôle, a teda ani k zmluvnému konsenzu o obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ. V čase podpisu zmluvy žalobkyňa ako spotrebiteľ ani nemohla mať vedomosť o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti, vzhľadom na dátum podpisu zmluvy a dátum oznámenia veriteľa, obsahujúci údaje o dátume splatnosti prvej a poslednej splátky úveru. Žalobkyňa tak nemala možnosť dodatočne ovplyvniť údaje obsiahnuté v jednostrannom právnom úkone veriteľa a absencia tejto obsahovej náležitosti mala za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pre vznik zmluvy sa vyžaduje prejav vôle oboch zmluvných strán, teda dlžníka i veriteľa, čo v danom prípade preukázané nebolo vo vzťahu k namietanej obsahovej obligatórnej náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ. Oznámenie veriteľa nebolo možné považovať za súčasť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, vzhľadom na absentujúci zmluvný konsenzus veriteľa i dlžníka.

Poukaz žalovanej na legislatívnu zmenu vo vzťahu k tejto obsahovej náležitosti (konečná splatnosť úveru), ktorá bola novelou ZoSÚ z vnútroštátnej zákonnej úpravy vypustená, bol bez právneho významu, keďže doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (vymedzením časového údajá počiatku a ukončenia) zostala súčasťou vnútroštátneho práva (uvedená náležitosť je obsiahnutá aj v článku 10 ods. 2 písm. c/ smernice).

Pokiaľ žalovaná poukazovala na obsah tzv. zmluvných dojednaní, ktoré mali byť neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ako aj príloh tvoriacich súčasť zmluvy, je potrebné uviesť, že uvedené listiny žalobkyňa nepodpísala a preto zmluvný konsenzus písomnou formou ohľadom obsahových obligatórnych zákonom stanovených náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pokiaľ boli obsiahnuté v samostatných listinách, preukázaný nebol. Počiatok a koniec konkrétneho obdobia splácania úveru musí byť spotrebiteľovi známy najneskôr v čase, kedy vstupuje do zmluvného vzťahu a svojím podpisom potvrdzuje svoju vôľu (súhlas) s vymedzenou dobou trvania zmluvy, ako aj s dátumom konečnej splatnosti úveru. S uvedeným záverom súvisí aj možnosť posúdenia rozsahu záväzku spotrebiteľa, ako i možnosť s istotou a bez ťažkostí rozpoznať dátum splatnosti prvej a poslednej splátky úveru.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ a b/ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy stranami, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Už vzhľadom na absenciu ktorejkoľvek z vyššie uvedených dvoch obligatórnych náležitostí zmluvy, sa úver považuje podľa § 11 ods. 1 písm. b/ ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov (samostatne boli postačujúce pre naplnenie zákonnej sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru).

Ďalšie odvolacie námietky týkajúce sa absencie údajov o výške splátky v členení na časť istina, úroky a iné poplatky a nesúhlasu žalovanej s konštatovaním súdu prvej inštancie o neplatne dohodnutej úrokovej sadzbe, neboli preto spôsobilé ovplyvniť spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu.

Je potrebné však uviesť, že aj úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (v zmysle ustanovenia § 39 O. z.). Cena plnenia tak nie je vyňatá zo súdnej kontroly pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti, nielen kontroly podľa generálnej klauzuly upravenej v § 53 ods. 1 O. z.. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania určenú, najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, nie však niekoľkonásobne oproti priemeru bánk. Zmluvná sloboda účastníkov právneho vzťahu nie je neobmedzená a nesmie vybočiť z určitých aj právom akceptovateľných hraníc. Jednou z týchto hraníc je aj inštitút dobrých mravov. V zmluve uvádzaný úrok nemožno označiť za súladný s dobrými mravmi, keďže niekoľkonásobne presahuje mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavami v čase uzavretia zmluvy. Súdny sa značne kriticky vyjadril už aj k nižším úrokovým sadzbám (porov. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/125/2018).

Na ostatnú odvolaciu argumentáciu odvolateľky zaoberajúcu sa ďalšími okolnosťami prejednávanej veci, vzhľadom na uvedené závery už irelevantnú a nespôsobilú ovplyvniť rozhodnutie, i s poukazom na princíp hospodárnosti konania (čl. 17 OSP), odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

6. Podľa § 3 ods. 5 ZoOS proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby

odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

Podanou žalobou sa žalobkyňa okrem iného domáhala, aby bolo uložené žalovanej poskytnúť jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur, v tejto časti dôvodila, že žalovaná je podnikateľom v oblasti spotrebiteľských úverov, a preto má konať v súlade so zákonmi na ochranu spotrebiteľa. Mala za to, že žalovaná porušila práva žalobkyne ako spotrebiteľa a je povinná zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie, a to najmä s ohľadom na výrazný zásah do práv žalobkyne, neprimerané praktiky žalovanej pri vymáhaní úveru, neustále výzvy a navyšovania dlžnej sumy zo strany žalovanej, ktoré značne nepriaznivo pôsobili na zdravotný aj psychický stav žalobkyne, preto si žalobkyňa uplatnila výšku zadosťučinenia 300 eur, ktorú považuje za primeranú výšku úveru, morálnej a majetkovej ujme. Súd prvej inštancie žalobe o zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur vyhovel. Dôvodil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je bezúročná a bez poplatkov, dohoda o poskytnutí služby je neplatná a zároveň priznal žalobkyni z tohto dôvodu právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto je možné konštatovať, že si žalobkyňa úspešne uplatnila svoje spotrebiteľské práva na súde. Poukázal na rozdiel medzi znením ust. § 3 ods. 5 ZoOS do 9.6.2013 a znením ust. § 3 ods. 5 ZoOS od 10.6.2013, z porovnania ktorých je zrejmé, že novšie znenie ust. § 3 ods. 5 ZoOS zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože v súčasnosti sa poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo spôsobilé privodiť mu ujmu. V prejednávanej veci však konštatoval, že zo strany žalovanej došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľke, spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda v strate finančných prostriedkov vo výške až 1.257,18 eur. Primerané finančné zadosťučinenie má plniť funkciu satisfakčnú, ako aj sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/169/2016 z 11.4.2017. Súd prvej inštancie výšku primeraného finančného zadosťučinenia požadovanú žalobkyňou považoval za primeranú okolnostiam prípadu (najmä vo vzťahu k preplatku žalobkyne), a preto žalobe v takejto časti vyhovel.

Žalovaná v podanom odvolaní prioritne namietala, že takéto rozhodnutie je predčasné a rozporné s § 3 ods. 5 ZoOS, pretože o nároku na finančné zadosťučinenie je možné rozhodovať až v prípade, že došlo k právoplatnému rozhodnutiu o tom, že spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie práva, v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo 389/2015.

Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalobkyňa ako spotrebiteľ úspešne uplatnila na súde porušenie svojich práv, konkrétne nárok z bezdôvodného obohatenia, keď jej žalobe súd vo vzťahu k tomuto nároku v celom rozsahu vyhovel. Splnila tak predpoklad, ktorý zákon č. 250/2007 Z. z. v ustanovení § 3 ods. 5 vyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie. Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Súd prvej inštancie v tejto časti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadosťučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje.

O úspešnom uplatnení práva na súde je možné hovoriť vtedy, ak žalobe spotrebiteľa súd vyhovel. Ak sa zároveň s uplatnením porušenia práva alebo povinnosti, jednou žalobou uplatňuje i nárok na primerané finančné zadosťučinenie, podľa názoru odvolacieho súdu je možné o týchto nárokoch rozhodnúť súčasne, bez toho, aby výrok o porušení práva predtým nadobudol právoplatnosť. Podmienka existencie už právoplatného súdneho rozhodnutia vyhovujúceho spotrebiteľovi, totiž priamo z textu cit. ust. § 3 ods. 5 ZoOS nevyplýva, zákonodarca nehovorí o právoplatnom uplatnení, ale iba o úspešnom uplatnení. Zužujúci výklad citovaného ustanovenia by bol aj v rozpore so zásadou hospodárnosti súdneho konania zakotvenou v čl. 17 základných princípov CSP. Ak totiž súd v konaní posudzuje porušenie práv a povinností ustanovených v normách na ochranu spotrebiteľa, získa zároveň i podklady pre rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia. Trvať na ďalšom osobitnom súdnom konaní až po správoplatnení rozsudku o porušení práv a povinností ustanovených normami na ochranu spotrebiteľa, by viedlo k zbytočnému navyšovaniu súdnych sporov, zaťažovaniu strán, zvyšovaniu trov. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, žalobkyňa si v tomto konaní úspešne uplatnila porušenie spotrebiteľského práva alebo povinnosti, základný predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia teda splnený bol.

Na priznanie tohto peňažného zadosťučinenia nie sú zákonom stanovené žiadne špeciálne podmienky, nemôže však ísť o svojvôľu súdu, pretože takto priznaná náhrada musí byť odôvodnená čo do základu a výšky a voľná úvaha súdu musí byť preskúmateľná. Primerané zadosťučinenie môže pozostávať z náhrady morálnej ujmy ako satisfakcie za stav, ktorý spotrebiteľ musel trpieť, keďže nie vždy vrátenie neoprávnene zaplatených finančných prostriedkov všetko zhojilo.

V danom prípade žalovaná porušila svoje povinnosti dodávateľa v zmysle ZoSÚ tým, že zmluvy ňou pripravené neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, ako aj tým, že žalobkyňa bola v súvislosti so zmluvami vnútená i dohoda o poskytnutí služby, ktorá bola súdom určená ako absolútne neplatná. Žalovaná vo vzťahu k žalobkyňi postupovala v rozpore so zákonom, používala nekalé obchodné praktiky a neplatné zmluvné podmienky, žalobkyňa na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy vymohla nedôvodne od žalobkyne nemalú sumu 1.257,18 eur nad rámec jej zákonnej povinnosti.

Na posúdenie výšky finančného zadosťučinenia mal vplyv rozsah zásahu do práv žalobkyne, keď na jej strane v súvislosti s konaním žalovanej vznikli nepriaznivé ekonomické dôsledky, keď výška bezdôvodného obohatenia mala negatívny dopad na jej ekonomickú situáciu a zabezpečovanie životných potrieb rodiny, nepochybne vyvolala u nej stresovú situáciu, psychické vypätie, stav neistoty a obavy z budúcnosti.

Odvolací súd zhodne s prvoinštančným tak dospel k záveru, že porušenia práv a povinností ustanovených osobitnými predpismi na ochranu spotrebiteľa žalovanou boli spôsobilé privodiť ujmu žalobkyňi obmedzením jej komfortu vo všetkých oblastiach života, najmä však vo finančnom obmedzení, ktoré žalobkyňi neoprávnenými platbami v prospech žalovanej vznikli. Pri posudzovaní samotnej výšky primeraného finančného zadosťučinenia bolo nevyhnutné zohľadniť aj to, že žalovaná síce porušila svoje povinnosti dodávateľa, avšak sankcionovaná je už tým, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, má teda nárok iba na vrátenie sumy vo výške poskytnutého úveru a žalobkyňa tým získala predmetný úver bezplatne. Na druhej strane je však potrebné zohľadniť vyššie popísanú ujmu na strane žalobkyne, ktorá musela pristúpiť k niekoľkoročnému súdному vymáhaniu svojej pohľadávky, trpela psychickým napätím a stresom, malo to nepriaznivý dopad na jej finančnú situáciu a obstarávanie potrieb jej rodiny, ktorú skutočnosť ani nie je potrebné iným spôsobom dokazovať. Po zhodnotení všetkých popísaných okolností dospel odvolací súd k záveru, že suma 300 eur je primeraným finančným zadosťučinením pre žalobkyňu.

7. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o náhrade trov prvoinštančného konania, priznaných žalobkyňi na základe vypočítaného pomeru úspechu a neúspechu strán konania súdom prvej inštancie pri každom uplatnenom nároku samostatne.

8. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalobkyni priznal proti žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalobkyňa), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalovaná), keď nevidel dôvod pre aplikáciu § 257 CSP.

9. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)